

Isoapollo (apollo)

Apollofjäril
Parnassius apollo

Uhanalaisuusluokka (IUCN): erittäin uhanalainen (EN)

EU:n lajikoodi: 1057

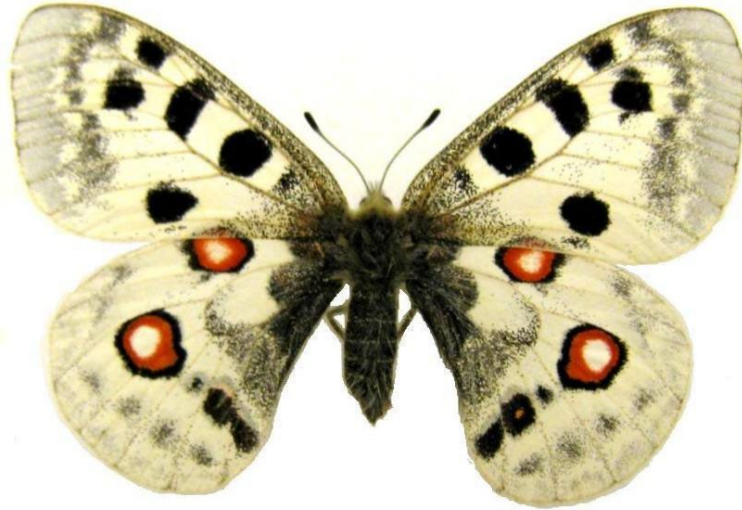
Uhanalainen (LSA 521/2021)

Rauhoitettu (LSA 521/2021)

Ahvenanmaalla rauhoitettu ja erityisesti suojeltava (ÅFS 113/1998)

Luontodirektiivin laji (liite IV)

BOR suojelutaso epäsuotuisa riittämätön, vakaa

Luonnehdinta

Apollo on Suomen suurimpia perhosia, siipiväli 62–95 mm. Lajin siivet ovat usein hyvin pyöreät ja niiden pohjaväri on harmahtavanvalkoinen tai valkoinen, ja niissä on mustia täpliä. Takasiivissä on punaiset mustareunaiset ja valkokeskiset silmätäplät. Etusiipien ulkoreunat ovat usein läpikuultavat. Väriytyksen ja suuren koon vuoksi apolloa ei voi sekoittaa muihin perhosiin Suomessa.

Elinympäristö ja levinneisyys

Apollo esiintyy vakinaisena Ahvenanmaalla, Lounais-Suomen rannikolla ja saaristossa sekä sisämaassa Uudella- maalla. Apollo on kallioiden laji. Se viihtyy lämpimissä, aurinkoisissa kalliomaastoissa, joissa kasvaa isomaksaruohoa (*Sedum telephium*). Tyypillistä elinympäristöä ovat rehevät kalliopainanteet, joissa kasvaa maksaruohon lisäksi keltanoita (*Hieracium umbellatum*), kieloa (*Convallaria majalis*), haisukurjenpolvea (*Geranium robertianum*), keto-orvokkia (*Viola tricolor*) ja, erityisesti Ahvenanmaalla, verikurjenpolvea (*Geranium sanguineum*) sekä apiloita (*Trifolium spp.*). Lajia voi havaita usein myös avoimilla kallioluodoilla, joilla on vain niukasti puustoa. Lisääntymisalueen ympäristössä aikuiset perhoset vaativat lisäksi rehevää kukkakasvillisuutta.

Nykytila ja uhkatekijät

Apollo on ollut aikaisemmin yleinen, mutta ei erityisen runsas, pitkin etelärannikkoa ja monin paikoin Sisä-Suomessa. Se hävisi useimmilta esiintymispaikoiltaan 1950-luvun jälkeen. Taantumisen syytä ei tunneta, mutta sen on arvioitu johtuvan elinympäristöjen tuhoutumisesta ja muuttumisesta, ilmastonmuutoksista, happamoitumisesta, ympäristömyrkyistä sekä loisista ja sairauksista. Myös aiempi voimakas keräily on saattanut vaikuttaa paikallisiin kantoihin.

Hoitosuositukset

Apollon esiintymisalueilla tulee huolehtia, ettei esimerkiksi tienrakennus, kallioiden murskaus, rakennustoiminta tai loma-asutus vaaranna esiintymiä. Lajin esiintyminen tulee selvittää Kaakkois-Suomessa ja Saimaan alueella. Tarpeen vaatiessa suojelualueverkostoon tulee liittää saaria ja luotoja, joissa on lajille sopivia tai jo lajin asuttamia elinympäristöjä.

Lähteet

- Marttila, O., Haahela, T., Aarmio, H. & Ojalainen, P. 1990. Suomen päiväperhoset. Suomen Perhostutkijain Seura. Kirjayhtymä, Helsinki. S. 70.
- Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017. Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. Suomen Ympäristö 1. Ympäristöministeriö. 278 s. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-11-4638-1>
- Somerma, P. 1997. Suomen uhanalaiset perhoset. Suomen ympäristökeskus, Suomen Perhostutkijain Seura, Helsinki. 336 s.
- Suomen Perhostutkijain Seura 2022. *Parnassius apollo*. [Viitattu 18.10.2022] <https://www.perhoset.fi/historia/papilionidae/par-apollo.htm>

Kuva: Mia Malin